

Stichting RoMeO

Postbus 156

3000 AD Rotterdam

info@stichtingromeo.nl

RoMeO in het jaar 2024

Het bestuur en de vrijwilligers van het Rotterdams Openbaar Vervoer Museum (RoMeO) kijken terug op een mooi 2024. Hoewel bescheiden, was er op een aantal fronten groei te zien en dat vinden we positief. De sobere tijden van de coronapandemie hebben we definitief achter ons gelaten; we hopen dat negatieve effecten voor 2025 vanwege ontwikkelingen in Europa en op het geopolitieke toneel ons bespaard blijven, zoals iedereen daarop hoopt.

We zijn blij dat we ook in 2024 weer een gezonde aanwas hadden van nieuwe, en regelmatig ook jongere, vrijwilligers. Meer handjes zijn altijd welkom, maar de eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat onze organisatie piept en kraakt. We zitten aan de grenzen van wat we kunnen. Bovendien zijn en blijven we een museumorganisatie en dat vraagt van ons dat we zuinig zijn op de collectie. Het voornaamste is dat we onze geliefde historische voertuigen niet oprijden, dat we in staat blijven om adequaat onderhoud uit te voeren en dat we als vrijwilligers plezier hebben bij het doen van ons werk.

In 2025 neemt het bestuur daarom een aantal maatregelen om het iets rustiger aan doen. We kunnen ons dat ook financieel permitteren. Zo willen we het aantal verhuurde ritten omlaag brengen, inzetten op versterking van het bestuur en de coördinerende functies binnen de stichting.

In 2024 hebben we met ruim 180 vrijwilligers weer mooie stappen gezet met onze organisatie voor de stad waar we zo van houden: Rotterdam. Voor de schermen, zoals te lezen in dit jaarverslag, maar zeker ook achter de schermen. Minder zichtbaar, maar even zo belangrijk om onze organisatie draaiende te houden. Denk hierbij aan vrijwilligers die jaarrond het reguliere onderhoud verzorgen, de remise en het magazijn beheren, de communicatie en marketing verzorgen, de planning en roosters maken en tot slot onze onmisbare vrijwilligers die collega's en gasten verzorgen met fijne catering.

Huisvesting en toekomst

De huisvesting in onze hoofdlocatie (museumremise Hillegersberg aan de Kootsekade 19) en de stallingslocatie voor de bussen (Sluisjesdijk) blijft een hoofdpijndossier. De beide locaties zijn toe aan groot onderhoud. We zijn blij met de positieve belangstelling van de in februari 2024 aangetreden algemeen directeur van de RET, Linda Boot, die ons probeert te helpen waar dat kan. Helaas is het in de huidige omstandigheden niet op te brengen voor de RET om groot onderhoud te financieren. We krijgen als bestuur buikpijn als we kijken naar de staat van onderhoud van beide panden. Het is niet de vraag of maar wanneer er zaken aan de panden en mogelijk de collectie onherstelbaar beschadigd raken. Fondsen staan niet te springen om de onderhoudskosten op zich te nemen omdat het eigendom van de panden bij de overheid ligt. Daarmee lijkt dit hoofdpijndossier op slot te zitten. Hoe dan ook hebben wij de ambitie om samen met de RET tot een robuust toekomstplan te komen.

In de eerste helft van 2024 heeft het bestuur daarom een eerste aanzet gemaakt met verschillende toekomstscenario's, die in 2025 verder worden uitgewerkt. Het liefst doen we dat samen met de RET, als eigenaar van de collectie en van de huisvesting. Waar dat mogelijk of wenselijk is betrekken we de gemeente Rotterdam.

Tot slot blijven we kritisch kijken naar de ontwikkelingen van het Rotterdamse tramnet. In 2024 zijn concrete stappen gezet tot het aanpassen van de lijnvoering in het kader van het Plan Toekomstvast Tramnet. Begin 2025 zijn RET-tramlijnen anders gaan rijden. Voor ons heeft dat nu nog geen

gevolgen, maar verwachten we dat bepaalde tracés op termijn worden gesloten en verwijderd, zoals reeds is gebeurd met bijvoorbeeld de Claes de Vrieselaan. Wij verwachten dat de aantrekkelijkheid van onze historische ritten vermindert, omdat het met het verdwijnen van tracés moeilijker wordt om een gevarieerde rondrit door de stad te rijden. Hoewel lijn 7 het Scheepvaartkwartier en het Willemsplein niet meer bedient, blijft dit voor onze toeristische Citytour Lijn 10 een essentieel beginpunt: het is het fundament. Er passeren vele toeristen aan de voet van de Erasmusbrug en bij de aanlegsteiger van de Spido. Toeristen die vervolgens ook met ons een rit mee gaan. We zijn blij met eerdere toezeggingen dat het Willemsplein voor ons toegankelijk blijft.

Exploitatie-activiteiten

De toeristische Citytour Lijn 10 blijft onverminderd populair bij het publiek. We zijn er trots op dat uit het jaarlijkse Publieksonderzoek van Rotterdam Festivals blijkt dat twee derde van de passagiers van buiten Rotterdam komt. Met onze hop on-hop off-dienst vervullen we op die manier een mooie én duurzame toeristische functie in de stad.

In 2024 reed Cityour Lijn 10 ruim 80 dagen in de periode van eind april tot eind oktober. In juli en augustus van donderdag tot en met zondag, in de periode daarvoor en daarna in de weekenden. We vervoerden meer passagiers dan in 2023; een plus van zo'n 9%, goed voor net iets meer dan 10.000 passagiers. Belangstellenden kopen een kaartje voor 15 euro (kinderen van 4 t/m 11 betalen 8 euro) en kunnen daarmee de hele dag zo veel ze willen in- en uitstappen en onze stad verkennen. Ook de kaartverkoop vooraf via de VVV-locatie op Rotterdam Centraal nam toe. In 2023 werden er daar nog 825 plaatsbewijzen verkocht, in 2024 steeg dat naar ruim 1000.

We introduceerden twee nieuwe elementen bij de beleving van onze Citytour. Door de nieuwe keerlus in de Veemstraat is het mogelijk om passagiers te trakteren op een rit over de Erasmusbrug met een prachtig uitzicht over de Nieuwe Maas. Dat kan rekenen op veel waardering. Ook hebben we dit jaar verschillende materieeltypes ingezet. Naast de inzet van trams uit de jaren 30 (type Vierasser) en jaren '60 (type Düwag/Werkspoor), zetten we in 2024 ook trams uit de jaren '50 (type Allan) en jaren '80 (type ZGT) in. Met name de modernere trams vallen op bij jonge gezinnen, waarbij met name herinneringen van de ouders boven komen. Zij reisden met trams uit de tachtiger jaren vaak van huis naar school. Op die manier binden en boeien we nieuw publiek.

Een belangrijke inkomstenbron naast Citytour Lijn 10 is de verhuur van tram- en busritten. De tramritten zaten ook afgelopen jaar in de lift. Met ruim 380 ritten in het afgelopen jaar hebben we 10% meer ritten dan in 2023 gereden. Met name themaritten, bijvoorbeeld voor de verschillende cruisemaatschappijen (AIDA, Mein Schiff), de TapasTram en Snertram blijven in trek. We zitten wel aan de maximale capaciteit van wat we kunnen leveren en zouden liefst wat terugschakelen. Daar zet het bestuur zoals eerder genoemd in 2025 op in.

Ook bij Bus zijn onze verhuurritten steeds meer in trek. Hoewel verhuur aan strikte regels is gebonden vanwege concurrentie met bijvoorbeeld touringcarbedrijven, kunnen we voor museale doeleinden regelmatig met een historische bus de weg op. Daarmee lukt het om ook het verhaal van het busbedrijf van de RET te vertellen. Het is de vrijwilligers van onze werkgroep Bus gelukt om in 2024 een recordaantal rijdbare en gekeurde bussen inzetbaar te krijgen. Eén daarvan is bijvoorbeeld onze Kromhout 754, een van de pronkstukken van de buscollectie.

Museum

Ons museum in de remise Hillegersberg bestond op 6 april precies 10 jaar. Op 6 april 2014 opende toenmalig vervoerswethouder Jeannette Baljeu het museumdeel in de remise Hillegersberg. Terugkijkend realiseren we ons dat er veel ten goede veranderd is. Er is een grotere variatie in collectiestukken, meer informatie en exposities richten zich vaker op thema's, zoals over de oorlogsjaren en voertuigtechniek. Waar dat kan ondersteunen we de exposities met audiovisueel materiaal.

Vele vrijwilligers hebben zich in de winter van 2023-2024 ingezet om weer een verbetering neer te zetten ten opzichte van het museumseizoen 2023. Dat resulteerde een groei van 5,5% ten opzichte van een jaar eerder, goed voor een totaal van ruim 3350 bezoekers op 8 museumdagen. Hoewel het onze wens is om de museumremise meer dagen open te stellen, is dat qua beschikbaarheid van vrijwilligers op dit moment niet haalbaar.

Voor een prijs van 5 euro voor kinderen en 7,50 voor volwassenen of met gratis toegang via Rotterdampas is het museum voor veel gezinnen een favoriet uitje. De ritten van en naar de museumremise per tram en per bus zijn ook in trek: het kaartje is hier meteen geldig voor. Zo zorgen we voor minder parkeerdruk in de wijk.

De museumremise is meer en meer in trek bij jonge gezinnen, zoals ook bleek uit het publieksonderzoek van 2023. Het is mooi dat we met name kinderen iets kunnen vertellen over de stad en openbaar van vroeger. Hopelijk helpt het om de belangstelling voor geschiedenis en voor het werken in het openbaar vervoer op jonge leeftijd te wekken.

Rotterdam-Zuid

Waar dat kan proberen we te programmeren op Zuid: we vinden dat we met Zuid nog een betere verbinding kunnen maken en we willen er graag vrijwilligers werven. Dat deden we in 2024 onder meer door op de museumdagen ook een busdienst aan te bieden tussen Zuidplein en de museumremise in Hillegersberg. Ook hebben we in samenwerking met de makers van Hiphopinjesmoel twee speciale street-art-busritten gereden, langs bekende en minder bekende streetart murals, waarbij de Afrikaanderwijk, Stadionweg en Oranjeboomstraat werden aangedaan. We hebben veel positieve reacties gekregen én nieuw publiek aan ons gebonden. Deze unieke samenwerking smaakte uiteindelijk naar meer: in september hebben we een historische autobus uit de jaren '90 ter beschikking gesteld voor het ALLCAPS festival dat in de Beverwaard plaatsvond. De bus is daar ludiek beschilderd en diende als één van de tentoonstellingsobjecten. De bus is opgenomen in onze collectie en kan worden ingezet voor toekomstige samenwerking met ALLCAPS.

Op 12 juli werd de Roseknoop in het gebied Feijenoord na jarenlang onderhoud geopend. De gemeente en de RET hebben ons gevraagd om de openingsdag luister bij te zetten door de inzet van historische trams. De openingsrit met genodigden reden we met het historische motorrijtuig 1, de eerste elektrische tram van Rotterdam die voor de gelegenheid de Erasmusbrug is overgestoken. Onze inzet kon rekenen op veel complimenten en blije gezichten, ondanks het regenachtige weer.

Restauratieprojecten

Het meest in het oog springende restauratieproject is de restauratie van de gelede tram 242 (jaren

'50) van de Zwitserse fabrikant Schindler. Na een frisse schilderbeurt in 2023 werd in 2024 verder gewerkt aan de restauratie. Ramen en deuren zijn teruggeplaatst en de bewegende delen werden werkend gemaakt. De motoren zijn getest en worden momenteel gereviseerd. Ook de schakelaars in de bestuursderscabine werden gereviseerd. Verder heeft het een flinke tijd gekost om alle elektrische principeschema's te controleren.

Het werk aan bijwagen 387 (jaren '10) gaat gestaag door: de beplating aan de buitenzijde is voorlopig geplaatst, het dak is bekleed met linnen en ook de dakventilatoren zijn geplaatst. In de wagen zelf is het houtwerk van het interieur grotendeels gelakt.

Motorrijtuig 373 (jaren '60) werd ingekort door de middenbak te verwijderen, waardoor een enkelgeleed tramrijtuig ontstond zoals het oorspronkelijk is geleverd in de jaren '60: motorrijtuig 273. Naar verwachting gaat dit tramstel in 2025 de baan weer op en hebben we van deze generatie weer een representant in de collectie.

Ook het werk aan metrorijtuig 5217 (jaren '80) vordert, zij het in kleine stappen. Afgelopen jaar werden onder meer deuren en ramen teruggeplaatst en werd het kenmerkende monogram van de Rotterdamse Metro-M op de voorzijde geplaatst. Het restaureren van het interieur staat voor de komende jaren op het programma. Ook werd er schilderwerk aan metrorijtuig 5024 (jaren '60) uitgevoerd. Aan het wagenpark van de bus werd in 2024 voornamelijk onderhoud gepleegd.

We hebben fondsen geworven voor de bouw van originele zwanenhalsdraaistellen voor aanhangrijtuig 1001 (jaren '30), waarmee dit rijtuig weer in originele staat gebracht kan worden. Geen van onze trams heeft nog deze typerende draaistellen. Het ontwerpwerk werd in 2024 afgerond. De bouw van de draaistellen startte in 2024 bij de collega's van de stoomtram Hoorn-Medemblik. In de zomer van 2025 verwachten we deze draaistellen in onze museumremise.

Overige activiteiten

Half juni hebben we onderdak verleend aan een kleinschalige oefening van de Koninklijke Landmacht van het 1 Civiel Miliair Interactie Commando uit Apeldoorn. Een aantal leden van het commando overnachtte in de remise. Er werd onder meer geoefend met logistieke uitdagingen in stedelijk gebied.

Eind juni hebben we deelgenomen aan het Haring- en Bierfeest in de gemeente Vlaarding. Drie van onze autobussen gaven acte de presence. Dat leidde tot vele herinneringen bij langslappende bezoekers. Later die zomer bezochten we met een aantal bussen ook de Vestingdagen in Hellevoetsluis.

Onze bussen zijn op verzoek van de RET ingezet voor kennismakingsdagen van nieuwe medewerkers. We verzorgden een aantal keer het vervoer tussen verschillende RET-vestigingen. Voor ons was dit een mooie kans om ons werk en onze organisatie onder de aandacht te brengen bij onze nieuwe RET-collega's.

Waar we kunnen helpen we de RET. 's Winters gaan we op verzoek van de RET de baan op om de sporen en bovenleiding sneeuw- en ijsvrij te houden. In 2024 kregen we het verzoek om te helpen met een andere klus: het meten van het volledige bovenleidingnet van het tramnetwerk. Met een

historische vierasser (jaren '30) en een daar aan gekoppelde bakwagen met meetapparatuur hebben we in samenwerking met aannemer AssetRail een aantal dagen het complete tramnetwerk nagemeten. Het is voor ons een mooie klus en we helpen de RET hiermee kosten besparen.

Eind december en begin januari hebben we onze inmiddels traditionele wintertour weer georganiseerd. Van 18 december tot 4 januari hebben we op 13 avonden twee ritten aangeboden door feestelijk verlicht Rotterdam. Daar hebben zo'n 1200 mensen een ticket voor gekocht. Bij het bezoek aan het museum voor aanvang van de rondrit, hebben we de mensen getrakteerd op glühwein of warme chocolademelk.

Inclusiviteit

Door onder meer de samenwerking met Rotterdampas blijft de museumremise onverminderd populair bij jonge gezinnen. Na de coronaperiode is de aandacht bij jonge gezinnen voor ons museum steeds groter geworden en ook in 2024 zien we dat het een doelgroep is die meer en meer belangstelling voor ons heeft en graag terugkeert. Daar zijn we blij mee, want op die manier bereiken we jonge kinderen, die we eigenlijk wilden bereiken met de scholenrit die we bij aanvang van deze Cultuurplanperiode hadden bedacht, maar niet uit de verf is gekomen. Dat kwam doordat het vervoer voor scholen vaak al (centraal) via een aanbesteding is ingekocht.

In 2024 waren er 180 vrijwilligers werkzaam bij RoMeO. En in tegenstelling tot 10 jaar geleden zijn en blijven we in trek bij jongeren, die vaak een functie als conducteur of trambestuurder ambiëren. In 2024 hebben we weer een aantal trambestuurders opgeleid van rond de 30 jaar. Ook in 2023 was dat het geval. Het blijft een uitdaging om jonge mensen te vinden die in de techniek, het onderhoud of restauratie een rol willen vervullen. We zien daar gelijkenissen met de reguliere arbeidsmarkt.

Verder zijn er in de laatste periode van 2024 stappen gezet om het bestuur verder te verjongen. In januari 2025 treden drie nieuwe bestuursleden aan, waarvan er twee rond de 30 jaar zijn. Begin 2024 startte een nieuwe voorzitter, toen in de leeftijd van 37 jaar. Daarmee is het bestuur qua leeftijdsopbouw meer een afspiegeling van de totale groep vrijwilligers. Een aandachtspunt voor ons blijft het aantrekken van vrouwen: wat dat betreft zijn we geenszins een afspiegeling van de stad. Hoewel er meer vrouwen vrijwilliger zijn dan zo'n 10 jaar geleden, blijft het onze ambitie om meer vrouwen te interesseren voor vrijwilligersfuncties, ook in het bestuur.

We doen ons best om bij andere doelgroepen en gemeenschappen in beeld te komen, bijvoorbeeld via de ritten op Zuid, samenwerking met andere culturele partners en bijvoorbeeld deelname aan het Chinees nieuwjaar. Dat blijven we doen, maar het is een zaak van lange adem en zeker niet eenvoudig.

Innovatie

In 2024 is het besluit genomen tot aanschaf van het documentatiesysteem Atlantis van DEVENTit, waarmee we (delen van) de collectie online kunnen ontsluiten. Voor de aanschaf maken we ook dankbaar gebruik van een subsidie van Netwerk Digitaal Erfgoed. Inmiddels is gestart met het vullen van dit systeem, zodat straks iedereen online kan zoeken in foto's, documentatie en voorwerpen die te maken hebben met de historie van het Rotterdamse openbaar vervoer. Een aantal vrijwilligers is vrijwel dagelijks bezig om allerlei objecten van data te voorzien en te ontsluiten. Naar verwachting is

dit systeem in de loop van 2025 voor het publiek toegankelijk via onze website. In de toekomst willen Atlantis ook gebruiken in de museumremise, bijvoorbeeld via mobiele digitale exposities over bepaalde thema's. Omdat we in Atlantis werken, is uitwisseling met andere culturele instellingen die hier ook gebruik van maken (zoals Museum Rotterdam) goed te organiseren. Dat levert ook een bijdrage aan interconnectiviteit.

Eind 2024 zijn stappen gezet om de informatievoorziening van Citytour Lijn 10 robuuster te maken. Audioboodschappen die in de tram worden afgespeeld bij het passeren van belangrijke gezichtspunten in de stad worden hierdoor, helder, duidelijk en op tijd afgespeeld zonder teveel bemoeienis van het trampersoneel. Daarnaast is er via lijn10.nl een volg-app van de dienstdoende trams, waarmee passagiers kunnen zien waar de tram rijdt en hoe lang het ongeveer duurt voor de tram bij de halte arriveert. Deze app gaan we beter integreren in de on- en offline informatievoorziening van Citytour Lijn 10: in 2024 zijn daar al voorbereidingen voor gestart.

Tot slot werken we met een ICT-leverancier aan een nieuw boekingsysteem voor onze verhuurde ritten, waardoor het boekings- en planproces voor zowel klanten als vrijwilligers sneller en efficiënter verloopt en de kans op fouten afneemt.

Interconnectiviteit

We zijn op een positieve manier uit onze *comfort zone* gestapt door in 2023 de samenwerking aan te gaan met de makers van Hiphopinjesmoel. Historisch openbaar vervoer en street art liggen tenslotte dichtbij elkaar dan men in eerste instantie zou denken. De doelgroepen van deze kunstvormen zijn echter totaal verschillend en dat was voor ons de reden om de samenwerking op te zoeken.

In 2024 hebben we opnieuw streetart-ritten gereden (zie ook hierboven bij 'Rotterdam-Zuid'), maar het hoogtepunt van de samenwerking was wel de deelname aan streetartfestival ALLCAPS dat in september plaatsvond in de Beverwaard. Hiervoor stelden we een historische autobus uit de jaren '90 ter beschikking. Die werd ludiek beschilderd door Maxim de Gilder tijdens het festival en werd zo een kunstwerk op zich. Ook reden we met onze *Tingeling*, een tram ludiek beschilderd door kunstenaar Martin Lodewijk om bezoekers van en naar het festival vanuit het centrum van de stad naar de Beverwaard te brengen. Onze ambitie is om de samenwerking met ALLCAPS vanwege de doelgroep en de locatie voort te zetten. De beschilderde bus kunnen we opnieuw inzetten of opnieuw laten beschilderen.

Op 17 februari hebben we wederom deelgenomen aan het Chinees Nieuwjaar. Onze trams werden opgesteld op de West-Kruiskade en gebruikt als verwarmde en overdekte plekken waar activiteiten werden georganiseerd met een relatie tot de Chinese cultuur.

In 2024 werd de samenwerking met Stichting Scheurmail Rotterdam (van bijnamenburgemeester Herco Kruik) voortgezet: we reden een aantal bijnamen- en voetbaltours die traditiegetrouw tot vele leuke reacties van het publiek leiden.

De contacten met het trammuseum in Thuin werden aangehaald en het contact met vrijwilligers van Londen Transport Museum is blijvend geworden. We zijn aangehaakt bij de brancheorganisatie van het Historisch Railvervoer Nederland, waar alle railmusea in Nederland zijn aangesloten. Verder is

een goede band met de landelijke Tramweg-Stichting die een deel van de Rotterdamse tramcollectie in eigendom heeft.

Ten slotte is er Europese samenwerking met collega-organisaties in Fedecrail en de Arbeitsgemeinschaft Historisches Nahverkehr (AHN). In 2025 zal een delegatie van RoMeO weer deelnemen aan het evenement van AHN dat in Mülheim wordt georganiseerd.

Fair Practice / Fair Pay

We erkennen het belang van de Code Fair Practice en committeren ons hier aan. We zijn echter een 100% vrijwilligersorganisatie. Niemand in de organisatie wordt vergoed en CAO-afspraken zijn niet aan de orde. Vrijwilligers krijgen wel een contract aangeboden met daarin wederzijdse verplichtingen. Verder dragen we zorg voor goede begeleiding en scholing van vrijwilligers, om te komen tot hoge betrokkenheid en mogelijkheden van zelfontplooiing. Daarmee willen we vrijwilligers aan ons blijven binden.

De bedrijfsvoering is helder en transparant. Conform de regels als culturele ANBI is belangrijke beleidsinformatie en bijvoorbeeld jaarverslagen in te zien op de website. In overlegstructuren worden belangrijke besluiten in werkgroepen voorbereid en met collega's gedeeld. Daarmee wordt gewerkt aan onderling vertrouwen en transparantie in de organisatie.

Incidenten

Het bespreken en leren van incidenten is onderdeel van ons veiligheidsbeheersysteem. Gedurende het jaar 2024 is in totaal vijf keer een incident aan de Incidentencommissie gemeld. In alle gevallen ging het om kleinere voorvallen, zoals rangeerschades en een valpartij van een vrijwilliger die een ongelukkige misstap maakte. Geen van de incidenten heeft ernstige gevolgen gehad. In alle gevallen is door de Incidentencommissie een rapport opgemaakt en zijn, waar nodig en mogelijk, lessen en aanbevelingen getrokken uit dat wat was voorgevallen. De rapporten zijn gedeeld met het bestuur.

Vertrouwenspersoon

Het bestuur heeft in 2023 een vertrouwenspersoon aangesteld voor de medewerkers. Als medewerkers te maken krijgen met pesten, discriminaties, (seksuele) intimidatie of agressie en geweld op de werkvloer kunnen zij bij deze persoon terecht. Samen met de vrijwilliger bekijkt de vertrouwenspersoon dan wat er nodig is het werk als vrijwilliger weer veilig en met plezier te kunnen doen. De vrijwilliger houdt zelf de regie over het proces, de vertrouwenspersoon staat de vrijwilliger daarin bij. In 2024 is er twee keer een beroep gedaan op de vertrouwenspersoon.

Rotterdam, 13 maart 2025

Joachim Kost